

Gemeente Brummen

Koersdocument Jeugd- en Jongerenbeleid

Jongeren, geef ze de ruimte

*Every pro was once an amateur
Every expert was once a beginner
So dream big
And start now*

Brummen, maart 2015

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft om een vernieuwde visie van het jeugdbeleid gevraagd. Dat was tijdens de behandeling van het collegeadvies (januari 2014) om voor het JOC Brummen, Rhiederood als voorkeurslocatie aan te wijzen (kenmerk BW13.0300). De raad vroeg via een motie om een vernieuwde visie op het jeugdbeleid en een daarop gebaseerd voorstel van JOC's in zowel Brummen als Eerbeek. Bovendien is jeugdbeleid meer dan alleen een visie om uitsluitend keuze in JOC locaties te maken (zie procesvoorstel nieuw jeugdbeleid (kenmerk BW14.0065), Daarom heeft de gemeente de afgelopen maanden uitvoerig met haar partners gesproken en het totale jeugdbeleid geëvalueerd. Voor u ligt hiervan het resultaat verwoord in een koersdocument Jeugd- en Jongerenbeleid.

In dit document nemen we u kort mee in het proces van totstandkoming van dit document, de vertrekpunten en veranderende rol van de gemeente. Aansluitend worden de jeugdzorg elementen uit de 3 D's, toekomstvisie en het bestuursakkoord geïntegreerd in dit document. Vervolgens komen aan de orde de wijze waarop we het jeugdbeleid willen neerzetten en welke thema's daarin belangrijk zijn.

Proces

- In de periode maart tot en met september is het jeugdbeleid 2008-2011 geëvalueerd met samenwerkingsorganisaties als SWB, CJG, Politie, GGD, Vërian en het Onderwijs. Hun advies is waardevolle input geweest voor dit koersdocument en het uitvoeringsprogramma. In het Uitvoeringsprogramma zijn diverse concrete actiepunten opgenomen, waaronder ook de keuze voor een 'Talenthouse' (zie bijlage 2).
- Er zijn twee bijeenkomsten over het Jeugdbeleid gehouden met professionals en inwoners. Hierin kwam ook de Talenthouse-ontwikkeling aan de orde. Dit initiatief wordt door de aanwezigen warm ontvangen en ondersteund door de SWB.
- Het college heeft op 4 november 2014 goedkeuring gegeven aan een pilot voor het project Talenthouse-ontwikkeling. Dit wordt, mede met subsidiegeld van de Provincie Gelderland, uitgevoerd tot en met september 2015.
- Het concept van dit koersdocument (inclusief uitvoeringsprogramma) is op 17 december 2014 besproken met betrokkenen op een inspraakavond. Tevens was het mogelijk tot 5 januari 2015 schriftelijk te reageren. De reacties die positief bijdragen aan het jeugdbeleid zijn verwerkt in het concept koersdocument dat voor de opiniërende raadsvergadering is aangeleverd.
- Op 29 januari 2015 heeft een opiniërende raadsvergadering plaatsgevonden waar alle partijen de gelegenheid hebben gekregen om in te spreken. De reacties die positief bijdragen aan het jeugdbeleid zijn verwerkt in een definitief koersdocument Jeugd- en Jongerenbeleid.

2. Vertrekpunten en veranderende rol

Lokale vertrekpunten

Lokale vertrekpunten voor dit koersdocument zijn:

- Kadernota Jeugdbeleid 2008-2011 'Opvoeden doe je met het hele dorp'
- Toekomstvisie 2030 'Innoveren met oude waarden'
- Bestuursprogramma 2015-2018 'Schakelen naar de toekomst'
- Kadernotitie decentralisatie jeugdzorg (waarin gelijk de verbinding met passend onderwijs is gemaakt)
- Beleidsnota Participatiewet 2015-2016
- Visiedocument Jeugdoverlast in Brummen
- Ongevraagde reactie van de Maatschappelijke Adviesraad (MAR)
- Onderzoeksresultaten van de Wijkraad Brummen Centraal en SWB

Landelijke vertrekpunten

Het Brummense jeugdbeleid staat niet op zichzelf. Zowel het Rijk, de provincie als de gemeente zijn spelers op het gebied van jeugdbeleid. De verschillende decentralisaties vanuit het Rijk hebben een aantal overeenkomsten in de uitgangspunten. Deze nemen we mee in dit koersdocument. Vertaald voor de jeugd zijn dat:

- **Inzetten op eigen kracht van jongeren en ouders**
De primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding ligt bij de ouders. Naarmate de leeftijd toeneemt, neemt de verantwoordelijkheid van jongeren toe. Jongeren en hun ouders worden waar nodig ondersteund om hun eigen mogelijkheden en krachten optimaal te benutten.
- **Van individueel naar collectief**

Verschuiving van individuele zorgaanpakken naar collectieve welzijnsarrangementen. Niet op iedere vraag zal maatwerk worden geleverd.

- **Van formele naar informele zorg**

Jongeren staan niet op zichzelf maar zijn onderdeel van een buurt, school et cetera. Binnen deze sociale verbanden hebben inwoners de verantwoordelijkheid om, naar vermogen, beschikbaar te zijn voor mensen in hun omgeving. De gemeente stimuleert dit en faciliteert het waar nodig.

- **Kijken naar wat goed gaat**

Alle jeugd kan opgroeien in veiligheid en geborgenheid

- **Inzetten op de verbinding tussen jeugd en volwassenen**

We gaan meer samen doen en samen oplossen. Het is belangrijk dat jong en oud elkaar meer ontmoet, van elkaar leert en meer voor elkaar over heeft.

Deze lokale en landelijke kernpunten zijn het vertrekpunt waarop dit koersdocument is gebaseerd. Daarnaast zijn de 'veranderende rol van de gemeente' en 'Passend onderwijs' twee actuele ontwikkelingen die niet mogen ontbreken bij de totstandkoming en uitvoering van het jeugdbeleid. Hieronder worden deze toegelicht.

Veranderende rol gemeente: decentralisatie jeugdzorg en participatie

De veranderende rol van de gemeente is tweeledig: een terugtrekkende beweging op het gebied van bepaalde taken en verantwoordelijkheden en tegelijkertijd krijgt de gemeente er op het gebied van Jeugdzorg en Participatie een aantal taken bij waarvoor ze verantwoordelijk is en de regie moet nemen (decentralisatie Jeugdzorg en decentralisatie Participatie).

Die nieuwe taken vanuit de Jeugdzorg en Participatiewet (gedeeltelijk raakt dit ook het jeugdbeleid) zijn in een apart traject van de 3D ontwikkeling begin 2014 jaar opgestart. Dit heeft geleid tot de Kadernotitie Decentralisatie Jeugdzorg gemeente Brummen, met daarin een visie en uitgangspunten voor de nieuwe gemeentelijke taken op het gebied van jeugdzorg. En de Beleidsnota Participatiewet 2015-2016, waarin het uitgangspunt is dat iedereen deelneemt naar vermogen. Ten aanzien van jeugdbeleid lopen er dus twee sporen om te komen tot integraal jeugdbeleid. De jeugdzorg die wordt opgepakt vanuit de 3D's wordt in dit koersdocument niet verder uitgewerkt. Wel worden de raakvlakken erkend en de kaders (zie hoofdstuk 3) opgenomen, omdat deze op het jeugdbeleid van toepassing zijn.

Passend Onderwijs: afstemming met jeugdzorg

Per 1 augustus 2014 is de onderwijswetgeving aangepast onder de noemer "Passend Onderwijs". Scholen worden hierbij geacht meer leerlingen van het speciale onderwijs binnen het reguliere onderwijs op te vangen. De wetgeving rond passend onderwijs is afgestemd op die rond de jeugdzorg. Ten aanzien van intensivering van de jeugdzorg binnen het onderwijs zijn goede afspraken gemaakt. De taken vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) spelen zowel in de Decentralisatie Jeugdzorg als in de ontwikkeling naar Passend Onderwijs een cruciale rol. Deze rol wordt niet hier uitgewerkt, maar bij de Decentralisatie Jeugdzorg.

3. Wat hebben we al vastgesteld

3.1 Vanuit jeugdzorg

Vanuit de 3D-aanpak zijn de visie, kaders en uitgangspunten voor de jeugdzorg vastgesteld. Deze visie en uitgangspunten gelden integraal voor het totale jeugdbeleid.

Visie jeugdzorg

De gemeente Brummen wil dat ieder kind in een gezonde en veilige omgeving kan opgroeien en zo zelfstandig mogelijk kan meedoen in de samenleving. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor een positieve en gezonde ontwikkeling van hun kinderen. Het kind moet in staat zijn deel te nemen aan de samenleving.

We zetten extra in op preventie, vroegsignalering en lichte vormen van ondersteuning en zorg, ter voorkoming van zwaardere vormen van jeugdzorg.

Soms gaat opvoeden en opgroeien niet vanzelf. Gezinnen hebben soms tijdelijk of structureel ondersteuning nodig. In dat geval voorziet de gemeente erin dat we zo snel mogelijk passende zorg bieden. Niemand in Brummen wordt aan zijn/haar lot overgelaten. Voor het bepalen welke zorg en ondersteuning passend is, hanteert de gemeente het zogenaamde leefringenmodel (zie bijlage 3).

Nieuwe kaders jeugdzorg

De kaders die inmiddels vanuit jeugdzorg vastgesteld zijn gelden ook voor het jeugd- en jongerenbeleid:

- Lokaal doen wat lokaal kan en bovenlokaal doen wat bovenlokaal moet
- Ouders zijn primair verantwoordelijk
- Jeugdbeleid hecht veel belang aan preventie
- Veiligheid van een kind staat voorop
- Betaalbare jeugdzorg
- Jeugdzorg in samenhang ontwikkelen door de 3D ontwikkeling en met andere gemeenten

Uitgangspunten jeugdzorg

Ook de uitgangspunten die voor jeugdzorg belangrijk zijn worden gehanteerd:

- Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen
- Als die opvoeding niet vanzelf gaat, zorgt de gemeente ervoor dat er zo snel mogelijk passende zorg op maat wordt geboden.
- We sluiten zoveel mogelijk aan bij de 'gewone leefomgeving' van het gezin en betrekken de omgeving daarbij maximaal
- De zorg sluit aan bij wat het gezin zelf kan en waar familie, vrienden en voorzieningen in de buurt ondersteuning kunnen bieden
- Pas als blijkt dat daar onvoldoende mogelijkheden zijn worden andere vormen van zorg en ondersteuning aangeboden (leefringenmodel)
- Ouders bepalen in overleg met de regisseur welke ondersteuning passend is
- Ouders hebben en houden de regie, tenzij de gezondheid en veiligheid van het kind dat niet toelaat
- We waarborgen de veiligheid van de kinderen in de opvoedsituatie
- We zetten in op het versterken van de opvoedkracht van de ouders

3.2 Vanuit Toekomstvisie 2030 en het Bestuursprogramma

Ook met het opstellen van de Toekomstvisie 2030 en het Bestuursprogramma zijn gezamenlijke uitgangspunten en ambities samengesteld. Deze uitgangspunten en ambities (uitwerking vanuit het bestuursprogramma) zijn kaderstellend voor het jeugdbeleid.

Uitgangspunten en ambities vanuit Toekomstvisie 2030 en het Bestuursprogramma:

- Brummen wil voor alle bevolkingsgroepen een aantrekkelijke gemeente zijn, dus ook voor jongeren en jonge gezinnen. Hier worden de voorzieningen op afgestemd
- Gezond leven en langer gezond blijven wordt steeds belangrijker en begint bij de jeugd
- Jongeren krijgen een plek en kans midden in de samenleving. Daarom blijven de bestaande voorzieningen als jongerencentra en verenigingsleven in stand
- Wij kiezen ervoor te investeren in talent, talenten te verbinden, faciliteiten te creëren voor nieuwe werkvormen en de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven, culturele instellingen en inwoners te stimuleren. Wij starten een pilot Talenhouse om hiermee te experimenteren
- We betrekken de jeugd en hun talenten en ideeën bij onze ambities door een breed samengestelde jongerenadviesraad op te richten
- We steken in op kleinschalige uitgaansgelegenheden waarin jongeren zelf verantwoordelijkheid dragen
- Er zijn ook in te toekomst voldoende (groene) speelvoorzieningen
- We zoeken een locatie voor een multifunctionele sport- en speelvoorziening in Eerbeek, bij voorkeur in samenwerking met de Cruyff Foundation.

Samengevat omschrijven we de ambitie van het Brummense jeugdbeleid als volgt:

Alle jeugd kan opgroeien in veiligheid en geborgenheid. Ze krijgt voldoende kansen om haar eigen talenten te ontwikkelen en wordt gestimuleerd tot sociaal en verantwoordelijk burgerschap. Iedereen doet mee, naar talent en vermogen.

3.3 Hoe doen we dat?

Het Jeugdbeleid geeft de gemeente vorm samen met andere partners. We gaan daarbij uit van de eigen kracht van de jeugd en haar ouders en hanteren daarbij een brede aanpak. Hoe we dat doen wordt hieronder toegelicht.

Samen, meer uitgaan van eigen kracht

Positief jeugdbeleid lukt alleen als volwassenen in scholen, buurten, sportverenigingen en andere leefmilieus samen met de ouders de opvoeding van kinderen dragen. Met 85% van de kinderen gaat het goed. Met 10% wat minder en 5% heeft intensieve zorg nodig. Het overgrote deel van de middelen komt terecht bij de kinderen die intensieve zorg nodig hebben. Natuurlijk blijft hier ook voor de toekomst veel investering voor nodig. Door het accent te verplaatsen naar versterking van de grootste groep jeugd, door voor deze groep meer in te zetten op preventie en ondersteuning groeien ze gezonder en gelukkiger op.

Goede verbindingen tussen de verschillende leefmilieus

In het speelveld voor de zorg om jeugd is de bal door het Rijk gelegd bij de samenwerkingsverbanden in het onderwijs en bij de gemeente. Het doel hiervan is de sociale omgeving rondom kinderen zo te versterken dat er een einde komt aan de steeds verder voortschrijdende problematisering van grote groepen kinderen. Dit kan alleen lukken door goede verbindingen te realiseren tussen de verschillende leefmilieus waarin kinderen opgroeien. Alleen dat geeft de garantie op het erbij houden van onze jeugd en leidt daarnaast tot kinderen die beter presteren en een grotere kans hebben op een succesvolle maatschappelijke participatie.

Vroegsignalering en ondersteuning op maat door voldoende basisvoorzieningen

Vanuit het perspectief van kinderen betekent vroegsignalering en ondersteuning op maat onder meer dat er in de directe woon- en leefomgeving (gezin, buurt, kindercentra, scholen, etc.) in beginsel voldoende basisvoorzieningen aanwezig moeten zijn om de ontwikkeling van jeugdigen (en de belangrijke rol van ouders/volwassenen daarin) te ondersteunen. Voor diegenen die extra aandacht nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving geldt daarnaast dat zij in een vroeg stadium een op hun behoefte afgestemd aanbod kunnen ontvangen.

Een stimulerende leefomgeving

Dit beleid vertrekt vanuit de gedachte dat kinderen en jeugdigen -om zich goed te ontwikkelen- een stimulerende leefomgeving nodig hebben. Kinderen en jongeren hebben ruimte nodig. Deze ruimte wordt hen gegund en zij weten hier op een goede manier mee om te gaan.

Tolerantie: belang van verbinding jongeren met de samenleving

De afname aan tolerantie van volwassenen ten opzichte van jongeren, door vermindering van de sociale samenhang, vraagt grote aandacht. Wij accepteren de jongeren in hun eigenheid met het oog voor de ontwikkelingsfase waarin zij verkeren. Dit noemen we tolerantie. Als we willen dat jongeren meebouwen aan deze samenleving dan moeten wij allen de verbinding met hen en hun ouders durven aangaan.

Brede aanpak

Natuurlijk moet jeugdbeleid niet alleen plaatsvinden op het gebied van jeugdzorgactiviteiten. Maar ook op alle andere vlakken die een kind de ruimte moet bieden om zich positief te ontwikkelen. Ook is een goede samenwerking tussen Passend Onderwijs en Jeugdzorg alleen niet voldoende. De netwerken die in de afgelopen jaren in de wijken zijn opgebouwd rond het CJG, het onderwijs en de jongeren in hun vrije tijd zijn de basis van het voorkomen van problemen. Met het oog op de transitie van de jeugdzorg moet deze basis verstevigd en waar nodig verbeterd worden. Daarbij is extra aandacht nodig voor vooral de aansluiting bij de Veiligheidskamer en de teams Voor Elkaar. Tevens moet ingezet worden op voldoende speelruimte, sport, talentontwikkeling, participatie, veiligheid en huisvesting voor de jeugd.

4. Thema's die nodig zijn voor jeugd- en jongerenbeleid

De visie, uitgangspunten en kaders van het jeugdbeleid zijn de ingrediënten om jeugdbeleid te voeren met een kansrijke insteek. Hierbij zijn negen thema's belangrijk. Deze thema's worden hieronder weergegeven. De bijbehorende activiteiten van de eerste zeven thema's vindt u in het bijbehorende Uitvoeringsprogramma (bijlage 1). Daarvan hebben thema's 5, 6 en 7 een link met de uitvoering 3D(centralisaties). Thema 8 en 9 hebben een eigen uitwerkingsprogramma binnen de 3D(centralisaties) en worden daarom hier buiten beschouwing gelaten.

Voor de toekomst is het 3D-uitvoeringsprogramma en uitvoeringsprogramma jeugdzorg de dynamische uitvoeringsagenda van het jeugdbeleid.

Jeugd- en jongerenbeleid richt zich op alle jeugdigen (en hun sociale context) en niet alleen op de specifieke kwetsbare groepen. Jeugd- en jongerenbeleid wordt op een duurzame wijze vertaald naar de volgende thema's:

1. Omgeving en opgroeien: aantrekkelijk en leefbaar maken van de fysieke leefomgeving (ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten)
2. Stimuleren maatschappelijk betrokkenheid (ruimte om talent te ontwikkelen, ontplooien, vrijwilligerswerk)
3. Sport (ruimte om te bewegen, te presteren en elkaar te ontmoeten)
4. Volkshuisvesting (ruimte om te wonen)
5. Veiligheid (ruimte om te experimenteren)
6. Arbeid (ruimte om te participeren)
7. Onderwijs (ruimte om te leren)
8. Zorg (ruimte voor ondersteuning)
9. Regie gemeente

Thema 1   Omgeving en opgroeien: aantrekkelijk en leefbaar maken van de 'fysieke leefomgeving' (ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten)

Om een positieve ontwikkeling van jeugd te stimuleren is de omgeving waarin zij opgroeit een cruciale factor. We willen ook voor onze jeugd een goede gemeente zijn. Daarom blijven we in het jeugdbeleid inzetten op het aantrekkelijk maken van de omgeving van de jeugd. Hierbij denken we aan sociaal-culturele activiteiten, sport- en speelvoorzieningen. Ook aandacht voor leefbaarheid in wijken maakt deel uit van dit thema. Daarnaast ligt er een sterke verbinding met armoedebeleid, om ook voor kinderen uit gezinnen met te lage inkomens voorzieningen en activiteiten toegankelijk te maken. Dit is inmiddels gerealiseerd door maatregelen voor kinderen op te nemen in het Minimabeleid Meedoen in Brummen (door de raad vastgesteld op 16 oktober 2014).

Speeltoestellen

De activiteiten die benoemd zijn in het Uitvoeringsplan spelen 2009-2011 zijn uitgevoerd. Echter een meer recent besluit van de raad om afgeschreven speeltoestellen niet meer te vervangen, waardoor alle huidige formele speelplekken een langzame dood sterven, past niet in de ambitie van het college om ook voor de jeugd en jonge gezinnen een aantrekkelijke gemeente te blijven. Hoewel wijkraden geïnformeerd worden over wanneer er toestellen weggehaald worden -en er enkele wijkraden zijn die proberen budget te sparen voor het vervangen van enkele toestellen- is dit geen goede ontwikkeling. De samenwerking van gezamenlijke aanschaf van toestellen met scholen voor gezamenlijk gebruik is wel een goede ontwikkeling. Zo ook het rekening houden van speelbehoeften met de inrichting en het beheer van de openbare ruimte (informele speelplekken).

Thema 2   Stimuleren maatschappelijke betrokkenheid (ruimte om talent te ontwikkelen, ontplooien, vrijwilligerswerk)

We gaan meer samen doen en samen oplossen. Het is belangrijk dat jong en oud elkaar meer ontmoet, van elkaar leert en meer voor elkaar over heeft. Ook jongeren hebben een verantwoordelijkheid en betrokkenheid hierin. Het ontplooien van hun talenten speelt hierbij een belangrijke rol. Er is veel talent in onze gemeente. Het is tijd dat talent te laten bloeien en te laten spreken. Wij kiezen ervoor te investeren in talent, talenten te verbinden, faciliteiten te creëren voor nieuwe werkvormen en de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven, culturele instellingen en inwoners te stimuleren.

Andere functie jongerencentra

Landelijk vindt een omslag plaats in het omgaan met jongeren. Ook ons jongerenwerk is bezig haar werkwijze gaandeweg al op natuurlijke wijze aan te passen. Zij noemen dit de Talenhouse-ontwikkeling, zie de bijgaande notitie van SWB van januari 2014 (kenmerk 14.000654). Deze omslag is niet direct gemaakt en is ook geen taak van het jongerenwerk alleen, maar van alle samenwerkingspartners. Voor hen zal de nadruk in toenemende mate komen te liggen op signalering, stimulering, activering, coaching, zo vroeg en zo veel mogelijk in verbinding met de samenleving. In oktober 2014 is een project gestart om hiermee te experimenteren. Bij een succesvol verloop van dit project wordt de formule Talenhouse verder uitgerold.

Talenhouse-aanpak

Door de Talenhouse-aanpak worden jongeren begeleid in het nemen van verantwoordelijkheden en ondernemerschap. Net als bij andere groepen inwoners, wordt aangesloten bij de behoeften van de jongeren en ingezet op activiteiten, die de mogelijkheid bieden om een stap verder te komen en de eigen kracht wakker te maken, te leren ontdekken, uit te bouwen en productief te maken. Naast workshops en projecten valt te denken aan stages, leerwerkplekken en ervaringsplekken. Ze worden gestimuleerd zelf hun eigen activiteiten te bedenken, organiseren, uitvoeren en evalueren. Zonder er de nadruk op te leggen ontwikkelen jongeren hun mogelijkheden en talenten. De jongerenwerkers achterhalen wat de jongeren willen, wat ze nodig hebben om hun leven op de rails te krijgen en te houden. Soms volstaat een plek waar ze vrienden kunnen ontmoeten. Maar waar jongeren moeite hebben te functioneren in de maatschappij kan de jongerenwerker hen ondersteunen en coachen. Er kunnen individuele en groepstrajecten opgezet worden. Hierbinnen kan samenwerking met onderwijs en hulpverlening geïnitieerd worden. Door de actieve maatschappelijke participatie van zowel de jongeren als ouder(s)en is de verwachting, dat er een heel netwerk ontstaat waarbinnen jong en oud zich tevreden en veilig kan voelen.

Door de Talenhouse-ontwikkeling wordt de functie van een JOC een andere. Ontspanning blijft van belang, maar wordt een nevenfunctie. De interactie met de omgeving is van wezenlijk belang. Jongeren die leren om zich een plek te verwerven in de samenleving, kunnen dat alleen duurzaam leren als zij met diezelfde samenleving in verbinding zijn. Een en ander leidt ertoe dat een Talenhouse niet anders dan gevestigd kan worden op een centrale plek in de gemeente. Het jongerenwerk is in de gemeente Brummen ondergebracht bij de SWB. Het Talenhouse verbindt 'jong' en 'oud' met elkaar. Een logische plek is daarom de plek waar ook al 'jong' en 'oud' te vinden is, namelijk in het centrum bij de SWB, waar nu ook al de Blitz gevestigd is. De Talenhouse-ontwikkeling is een groeiproces. De verbinding komt vanuit het Talenhouse tot stand, maar reikt verder de samenleving in. Daarnaast is het verstandig eerst het enthousiasme en de verdere ontwikkeling van het Talenhouse af te wachten alvorens op voorhand al in nog meer stenen of een verbouwing te investeren.

Thema 3 Sport (ruimte om te bewegen, te presteren en te ontmoeten)

Ook voor jeugd en jongeren is het belangrijk te bewegen en sporten. Niet alleen omdat het leuk kan zijn, maar ook voor de sociale contacten en in relatie tot het gewicht. In Brummen is er reeds een actief sportbeleid waar ook jeugd en jongeren van profiteren. Recent is het JOGG (jongeren op gezond gewicht) gestart.

Thema 4 Volkhuysvesting (ruimte om te wonen)

Jongeren hebben behoefte aan betaalbare woonruimte, anders trekken ze weg naar omliggende steden. In het gemeentelijk woonbeleid moet realisatie van betaalbare woningen voor jongeren een speerpunt blijven vormen.

Thema 5 Activiteiten 'veiligheid' (ruimte om te experimenteren)

Jeugd en jongeren zijn nog zoekende en dat vereist experimenteerruimte. Zowel fysieke ruimte (thema 1), maar ook maatschappelijke acceptatieruimte. Een zinsnede als 'iedereen is wel eens jong geweest' of 'vroeger heb ik ook wel eens iets gedaan wat niet mocht' dekken vaak de lading. In een veilige omgeving kunnen opgroeien en ruimte hebben om te experimenteren, is dus nodig. Mogen experimenteren is echter geen vrijbrief voor het veroorzaken van overlast. Er wordt wel een beroep op de samenleving gedaan om experimenteren (en dus ook lawaai) niet direct als overlast te bestempelen.

Tegelijkertijd moeten jongeren beseffen, dat die acceptatie van de samenleving zijn grenzen kent. En dat bij overschrijding wel handhavend kan worden opgetreden. Er moet ruimte zijn, maar maak er geen misbruik van.

Veiligheid is daarmee een breed thema met veel raakvlakken richting andere beleidsterreinen. Voorbeelden hiervan zijn verkeer (spelen en fietsen), openbare orde (hanggroep- en risicojongeren, criminaliteit en geweldpleging), gezondheid (alcoholgebruik) en zorg (huiselijk geweld en kindermishandeling).

Bij het thema veiligheid maken we een onderscheid in afstemmingsactiviteiten, openbare orde, zorg en veiligheid, gezondheid en veiligheid en verkeersveiligheid.

5.1 Afstemming

De gemeente Brummen kiest nog steeds voor een integrale aanpak van jeugdoverlast. Dit is wenselijk omdat de aanpak van jeugdoverlast complex is en raakvlakken heeft met verschillende beleidsterreinen. Dit geldt zowel voor de aanpak, gericht op directe oorzaken (korte termijn acties) en de aanpak van de achterliggende oorzaken (lange termijn acties). *Korte termijnacties* zijn bijvoorbeeld het aanspreken van de overlastveroorzakers, gesprekken van de opbouwwerker met de omwonenden of handhavend optreden door de politie. Onder *lange termijnacties* verstaan we onder andere het lokale jeugdbeleid en het preventieve alcohol- en drugsbeleid, maar ook het bevorderen van binding tussen inwoners en jongeren onderling.

De aanpak van het analyseteam blijft gehandhaafd. De aanpassing van het jeugdbeleid op het gebied van Talentontwikkeling en de grote bereidheid en wil van de huidige jongeren om de verbinding tussen inwoners en jongeren te leggen, is genoeg basis om te verwachten, dat de beleving van overlast verminderd.

5.2 Openbare orde

Ruwweg is overlast te onderscheiden in twee vormen. De ene heeft betrekking op het gevoel van onbekendheid. Alleen het feit al, dat er ergens jongeren 'hangen' (lees 'ontmoeten'), is al bedreigend. Ook al zijn ze alleen met elkaar bezig en is er geen enkele sprake van vernieling, bewust lawaai maken of intimiderende acties richting de omgeving. Bij de andere vorm zijn jongeren niet meer zozeer op zichzelf gericht, maar zoeken ze daadwerkelijk op een negatieve en soms bedreigende manier de interactie.

In beide gevallen is de aanpak van de jongerenwerker erop gericht de jongeren open tegemoet te treden, contact te maken en te onderzoeken wat hen bezighoudt. Met name bij de moeilijkste groep (die tot het kleine percentage behoort dat zich in een maatschappelijke risicopositie bevindt), is dat cruciaal. Tegelijkertijd is het juist bij die groep het moeilijkst, want ze doen hun uiterste best om met hun gedrag bevestigd te krijgen wat ze in hun jonge leven voortdurend ervaren: dat ze niet gewenst zijn, dat ze er niet bij horen.

Nu we dat weten, laten we dat als volwassenen niet gebeuren. We laten zien dat, wie je ook bent en waar je ook vandaan komt, je als kind of jongere in onze gemeente altijd een kans krijgt. En daarna nog één!

5.3 Zorg en veiligheid

Het thema zorg en veiligheid wordt verder uitgewerkt binnen de jeugdzorg. Dan gaat het onder andere om de aanpak kindermishandeling, nazorg minderjarige ex-gedetineerden en de aanpak loverboy-problematiek en jeugdprostitutie.

5.4 Gezondheid en veiligheid

Jongeren geven aan dat drank en drugs makkelijk zijn te verkrijgen. Voortgang van integrale aanpak is gewenst, met name de voorlichting en bewustwording voor jongeren en hun ouders is blijvend nodig.

5.5 Verkeersveiligheid

Jeugd moet zich veilig voelen op straat. Veilig in de openbare ruimte kunnen spelen. Veilig over straat kunnen fietsen.

Thema 6 Arbeid (ruimte om te participeren)

Specifieke aandacht voor de participatie van jongeren is niet nieuw. Juist voor jongeren is het behalen van een (start)kwalificatie en een soepele overgang van onderwijs naar werk altijd al erg belangrijk geweest. De gemeente Brummen blijft investeren in het beleid en aanpak vroegtijdig schoolverlaten in samenwerking met het onderwijs.

Gemeente Brummen maakt samen met de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noord Veluwe werk van werk. Er is subsidie ontvangen voor uitvoering van een regionaal sectorplan waarin een actieplan jeugdwerkloosheid is opgenomen. Voor werkgevers komen er de komende twee jaar voor jeugd twee arrangementen beschikbaar. Het arrangement *nieuwe leerwerkplek*. Als jongeren de kans krijgen om in een bedrijf te leren, levert dat de werkgever gekwalificeerde medewerkers op die het bedrijf kennen. Werkgevers kunnen een ervaren werknemer (deels) vrijmaken als leermeester. Het tweede arrangement is de *startersbeurs*. De startersbeurs is een subsidie voor werkgevers die een jongere gedurende een half jaar lang een werkervaringsplek aanbieden.

Bovenstaande arrangementen zijn beschikbaar voor Brummense werkgevers en bieden daarmee kansen voor Brummense jongeren. Dit plan draagt actief bij aan de doelstellingen van het Akkoord van Beekbergen. De gemeente Brummen promoot de beschikbaarheid van deze arrangementen actief via diverse gemeentelijke kanalen. Ook door de werkgeversdienstverlening actief onder de aandacht brengen bij Brummense werkgevers, zodat Brummense jongeren kansen krijgen op de arbeidsmarkt.

Thema 7.   Onderwijs

Een optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren kan niet zonder een goede onderwijsstructuur. Onderwijs heeft daarmee een logische plaats binnen het jeugdbeleid. Door te komen tot een integraal beleid jeugd-onderwijs-veiligheid wordt onderwijs op een gestructureerde wijze ingebed in het jeugdbeleid.

Het gaat hierbij onder andere om een doorgaande ontwikkellijn van kinderen. Ook om de relatie van onderwijs met kinderopvang, peutergroepen en voorschoolse educatie. Signalering en afstemming tussen onderwijs- en zorgstructuren worden in het uitvoeringsprogramma jeugdzorg meegenomen. Zo ook de raakvlakken met de zorgadviesteams en een ondersteuningsteam 0 tot 4 jaar.

De activiteiten die bovenstaande thema's ondersteunen zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Jeugd- en Jongerenbeleid dat als bijlage 1 is toegevoegd.

Bijlage 1: Uitvoeringsprogramma Jeugd- en Jongerenbeleid (kenmerk INT15.0068)

Bijlage 2: Pilot project Talenthouse (kenmerk INT14.3412)

Bijlage 3: LeeFRINGENmodel (kenmerk INT15.0073)

Bijlage 4: Zienswijze concrete adviezen MAR en onderzoek Wijkraad Brummen Centraal/SWB (kenmerk INT.15.0069)

Bijlage 5: Eindverslag inspraakprocedure jeugdbeleid (kenmerk INT15.0080)

Bijlage 6: Notitie Talenthouse-ontwikkeling SWB (kenmerk 14.000654)